

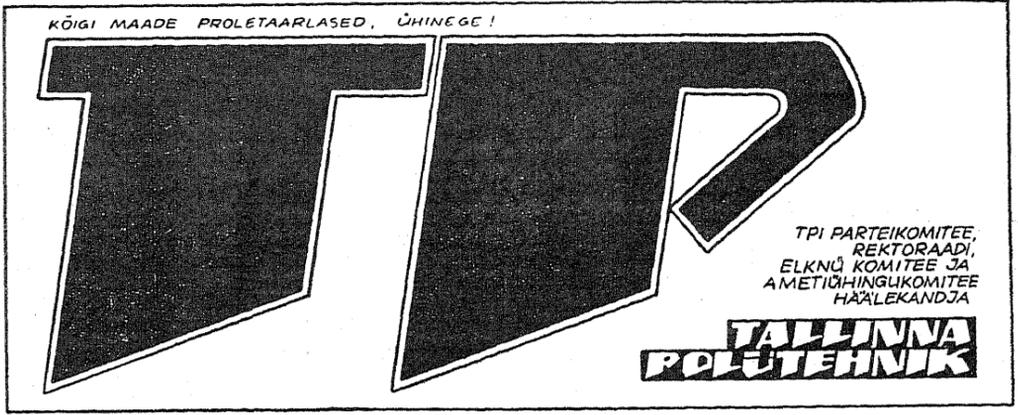
RAHVASTE SÕPRUSE PÄEVAD

TEADUSLIK
TEHNILINE
KONVERENTS
TALLINN
1974

● Mõõduval nädalal võtsime vastu rahvaste sõpruse päevade külalisi ja Balti liiduvabariikide, Valgevene NSV ning Moldaavia NSV kõrgemate koolide XX teaduslik-tehnilise konverentsi delegaate. Meie maja ukseid olid avatud enam kui 400-le külalisele, konverentsi 32-s sektioonis peeti üle 500 ettekande 37 suurskooli tudengitelt...

Arvud rääkivat kõige selgemat keelt. Aga ometi ei saa kõike arvudesse panna. Ühtekuuluvustunnet ja üksiteismõistmist. Sõprust. Seda, mis jääb, kui kõik 400 külalist on laiali sõitnud. Jäävad meelde inimesed ja kohatumised, kellest-millest meie ajaleheski veel hiljem juttu tuleb.

Nr. 12 (752)

Reedel, 12. aprillil 1974

XXV AASTAKÄIK

● Aprillipäikeses jäid objektiivselt ette vastuvõtjad ja külalised. Vasakult arvates: TPI komsomolisekretär T. Masing, A. Simonjan Jerevani Riiklikust Ülikoolist, I. Krastõnja Riia Meditsiiniinstituudist, I. Maskiavičiute Vilniuse Ehitusinseneride Instituudist, P. Tšudnikov Leningradi Veetranspordi Instituudist, S. Mustafin Kasahhi Poliit-tehnilisest Instituudist ja A. Aleksandrov Moskva Baumani-nimelisest Kõrgemast Tehnikakoolist.

Foto: Peeter Raukas

TÖÖPÄEVAKULE!

Nagu kõikjal meie maal, nii valmistatakse ka TPI-s üliõpiliseks kommunistliku töö hoogtööpäevakuks. Kuna laupäeval on loengud, on hoogtööpäevak tudengitele kavas põhiliselt pühapäeval, 21. aprillil. Osa majandusteaduskonna üliõpilasi tuleb aga majandusosakonna palvel tööle 14. aprillil, et maksimaalselt ära kasutada töö parema organiseerimise võimalusi.

14. ja 21. aprillil töötatakse meie õppekorpus, uuel ja vanal staadionil, Klooga spordibaasis, heakorrastustöödel Mustamäel ja mujal. Eriti vastutusri-

kas objekt on ehitatav spordikompleks, mille kiiremaks valmistamiseks antakse laupäevakul loodetavasti mehine panus.

Hoogtööpäevakust võtavad plaani kohaselt osa kõik üliõpilased, kel ei alga lähemas tulevikus sessioon. Kas aga plaanid ka tegelikkuseks muutuvad, see oleneb eelkõige meist endast ja meie tahtmisest. Veidi füüsilist tööd pühapäeva hommikul ei tohiks kellegi vaimule ega kehale halvasti mõjuda. Tehtud tööst aga hakkame ise rõõmu tundma: igapähe silma peaks ju rõõmutama puhas õppekorpus, korras

staadionid ja meie maja korras ümbrus.

Iga rühma tööobjekt ja kogunemiskoht on märgitud hoogtööpäevaku läbiviimise plaanis. Nii et hankige varakult informatsiooni oma tulevase tööobjekti kohta, kus kõik vastavalt oma võimetele kaasa lööte. Tööga hakkame peale nii 14. kui ka 21. aprillil kell 9 hommikul.

Head ilma!
Jõudu tööle!

ELKNÜ TPI komitee
olmesektori juhataja
G. PAJENSON

PREEMIA D

Lähtudes vajadusest stimuleerida noorte teadurite ja spetsialistide loomingulist tegevust asutatakse ELKNÜ Keskkomitee büroo otsusega ELKNÜ preemiad teaduse, tehnika ja tootmise alal. Preemia saamiseks võib esitada teaduslike uurimusi, mis annavad olulise panuse meie teaduse ja rahvamajanduse arengusse.

Preemia saamiseks esitatavate tööde autorite vanusepiiriks on

33 aastat (preemia määramise aasta 1. oktoobri seisuga).

ELKNÜ teaduse, tehnika ja tootmisalaste preemiade komisjon võtab läbivaatamisele ainult trükitis avaldatud teaduslikud tööd. Uusi materjale, tehnoloogilisi protsesse, seadmete konstruktioone ja leiutisi käsitlevaid töid võib esitada enne nende juurutamist rahvamajandusse.

ELKNÜ preemiad teaduse, tehnika ja tootmise alal (maksimaalselt 5 preemiat, à 500 rbl.)

antakse üks kord kahe aasta jooksul. Preemia saajad kuulutatakse välja 29. oktoobril, ÜLKNÜ sünnipäeval. Tööde esitamise ELKNÜ preemiade taotlemiseks toimub noorte teadlaste ja spetsialistide nõukogu poolt. Ettepanekud esitatavate tööde kohta (koos annotatsioonidega) esitada TPI NTN-ile 15. maiks k. a.

Täiendavat informatsiooni tööde esitamise ja vormistamise korra kohta saab NTN-i esimehelt P. KULULT (pulbermetallurgia laboratoorium, tel. 538-057) või R. LEESILT (V-416, tel. 532-416).

Dots.

HUGO TIISMUS

10. aprillil astus tugeva töömehesammuga üle poolesajandi künnise TPI õppeprorektor dotsent Hugo Tiismus.

Juubilar sündis Abhaasia ANSV-s Salme külas Eestimaalt pärinevate talupidajate perekonnas. Õppis ettenähtud 7 aastat kohalikus Salme algkoolis ja lõpetas seejärel kiitusega Suhhumi industriaaltehnikum. Oli 1943. aasta algus ja tehnikumile järgnes osavõtt Suurest Isamaasõjast kuni selle võiduka lõpuni. Pärast demobiliseerumist töötas H. Tiismus mõnda aega kodurajoonis elektrijaama ehitusel. 1947. aastal astus ta TPI-sse elektrimasinate ja -aparatuuride eriala rühma, mis hiljem spetsialiseerus elektriajamitele. Inseneriõpingutele TPI-s järgnes aspirantuur V. I. Uljanovi (Lenini) nimelises Leningradi Elektrotehnikainstituudis, kus praeguse juubilar juhendajaks oli prof. Rinkevits — üks nendest, kes panid omal ajal aluse elektriajamite teooriale. Pärast aspirantuuri lõpetamist suunati värskete tehnikakandidaat 1956. a. õppejõuna TPI-sse, kus sama aasta sügisel loodi praegune elektriajamite kateeder. Täie innu ja energiaga võttis juubilar algusest peale osa kateedri kujundamisest ja tugevdamisest ning tema teadusliku põhisuuna — magnethüdrodünaamilise elektriajami — väljaarendamisest. 1961. a. valiti dots. H. Tiismus kateedri juhatajaks. Kateedris töötamise ajal valmis juubilaril koos dots. U. Aguriga esimene eestikeelne elektriajamitealane õpik; viljakat uurimistööd magnethüdrodünaamiliste sulametallipumpade ja nendel põhinevate elektriajamite väljatöötamisel ja juurutamisel märgiti 1967. aastal Nõukogude Eesti preemiaga.

Üheaegselt pingelise tööga kateedris võttis juubilar aktiivselt osa instituudi ühiskondlikust elust. Ta oli TPI parteikomitee sekretär, EKP Tallinna Kalinini rajoonikomitee liige, TPI Nõukogu teaduslik sekretär ja täitis eri aastatel palju teisi temale pandud ülesandeid. Sama edukas on olnud tema töö oma eriala üliõpilises metoodikanõukogus.

1970. aastast töötab juubilar

● UUS LOENGUSARI ●

TPI Noorte Teadlaste ja Spetsialistide Nõukogu organiseerib loengusarja patendiasjandusest. Lektor on TPI TU sektori osakonnajuhataja Ants Kukrus. Esimene loeng toimub 18. aprillil kell 15.15 ruumis A-III-407 teemal rahvusvaheline koostöö tööstusliku ja intellektuaalse omandi valdkonnas.

Mai — Patendisüsteemi ajalooline areng NSV Liidus ja juhti-

TPI õppeprorektori vastutusrikkal ametikohal, jätkates selle kõrval intensiivset teaduslikku ja pedagoogilist tööd. Alles hiljuti anti kirjastusele üle uue õpiku käsikiri, veel laiahaardelisemaks on muutunud juubilar juhendatav teaduslik uurimisuund, endiselt tihe on side ka teedriga.

Kui tahaks käesolevas kirjutises ära märkida dots. H. Tiismuse kõiki töid ja saavutusi, siis seda ei jõuakski teha. Teaduslike publikatsioonide koguarv hakkab lähenema sajale. TPI-s sündinud mõiste «magnethüdrodünaamiline elektriajam» on võitnud rahvusvahelise tunnustuse, veel sel aastal kaitsevad oma väitekirju kaks järjekordset aspiranti, juubilar aktiivselt osavõtul on valminud eriala uus õppeplaan ja käib aineprogrammide uuendamine. Viimase nelja aasta tööde raskuspunkt asub aga instituudi õppetgevuse juhtimisel. Saavutatud on juba palju: on loodud õppe- ja metoodikavalitsus, kelle kätte on kindlalt koondatud kogu õppe-, kasvatuse- ja metoodikatöö korraldus; juubilar aktiivselt eestvedamisel on väärrika kohta TPI tegevuses omandanud teaduslik-metoodikatöö; tugevnenud on võitlus õppe- ja õpitöö efektiivsuse eest.

Dots. Tiismuse sõjamehe- ja töösaavutusi on hinnatud 1944. a. medaliga «Vapruse eest», 1945. a. medaliga «Võidu eest Saksa-maa üle Suures Isamaasõjas 1941—1945. a.», 1965. a. medaliga «20 aastat võidust Suures Isamaasõjas 1941—1945. a.», 1970. a. juubelimedalitega «Eeskujuliku töö eest V. I. Lenini 100. sünnipäeva tähistamiseks» ja «50 aastat NSVL relvastatud jõude». 1965. aastal anti dots. Tiismusele ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukiri.

Soovime juubilarile palju jõudu, samasugust ammendamatu energiat ja edasisi kordaminekuid tema pedagoogilises, teaduslikus ja ühiskondlikus töös!

TPI KOLLEKTIV

vates kapitalistlikes riikides.

Juuni — Teaduslik-tehniliste saavutuste õiguskaitse NSV Liidus.

September — Teaduslik-tehniliste saavutuste õiguskaitse välismaal.

Oktoober — Tehnika progress ja litsentsid.

November — Juhtivate tööstusriikide välisfirmade patenditöö kogemusi.

Õppeedukus nii- ja naamoodi

Talvine eksamissessioon on ammu seljataha jäänud; paremusjärjekorrad selgitatud, kavandatud abinõud esinenud puuduste kõrvaldamiseks ja asunud neid ellu viima. Selle taustal kipuvad keelele mõningad põhimõttelised laadi küsimused ja mõtted meie töös sageli kasutatava näitaja — õppeedukuse — kohta.

Milles on asi? Faktilise materjaliga üleküllastamist vältimiseks püüame küsimust selgitada majandusteaduskonna III kursuse põhjal, kus probleemid tulevad kõige ilmekamalt esile.

Õppeedukus instituudis kasutatud meetodika järgi kujunes III kursusel talvise eksamissessiooni tulemuste põhjal alljärgnevaks (tabel 1).

TABEL 1

Jrk. nr.	Õpperühm	Õppeedukus protsentides
1.	TR-51	100,0
2.	TI-51	100,0
3.	TL-51	95,7
4.	TE-51	93,3
5.	TP-51	91,7
6.	TM-57	87,5
7.	TE-57	81,5
8.	TM-51	73,7
9.	TP-57	72,0

Antud näitaja on sisuliselt mõõdunud semestri töötulemuste näitaja edasijõudmise seisukohalt, mis näitab mõningal määral ka üliõpilaste ettevalmistatuse taset. Ta on rohkem õppe-distsipliini näitaja, mille puhul on puuduseks, et määrava tähtsusega on rohkem dekanaatide ja kateedrite viimaste minutite sammud, pikenduste vormistamise hoolikus ja õigeaegsus, kui sisuline õppetöö. Mõne üliõpilase eksamissessioonist kõrvalejäämine võib tulemusti määrata rohkem kui mõni muu tegur. Antud probleem saab selgemaks, kui analüüsida lähemalt õppeedukust saadud hinnete põhjal.

Kui võtta aluseks eksamissessioonil saadud hinned, siis kujunes õppeedukus III kursusel talvisel eksamissessioonil järgmiseks (tabel 2).

Üliõpilaste arv rühmas

Jrk.	Õpperühm	1.10.1973.
1.	TI-51	28
2.	TE-57	27
3.	TL-51	24
4.	TR-51	14
5.	TP-57	26
6.	TP-51	25
7.	TE-51	15
8.	TM-57	25
9.	TM-51	21

Antud näitaja on sisuliselt mõõdunud semestri töötulemuste näitaja edasijõudmise seisukohast, milles avaldub oluline kriteerium: kes jäi edasi õppima, kes mitte. Ta toob esile tähtsa teguri õpetegevuses: üliõpilaste absoluutarvu rühmas. Selle näitaja järgi võib ka selgitada, kas ja kui palju oli tegemist sessiooneelsete «puhastamisega»; kui edukalt on toimunud õppevõlgnevuse likvideerimine. Näitaja puuduseks on see, et ta peegeldab vaid ühe semestri tulemusi ega arvesta rühmades varem juhtunut. See saab selgemaks, kui analüüsida üliõpilaste arvu dünaamikat pikema perioodi vältel.

Kui võtta aluseks üliõpilaste arv rühmas, kes olid alles jäänud pärast 5. semestrit, siis kujunes õppeedukus III kursusel järgmiseks (tabel 4).

TABEL 2

Jrk. nr.	Õpperühm	väga hea	Eksamissessioonil saadud hinnete arv			Keskm. hinne
			hea	mitte-rahuldav	mitte-rahuldav	
1.	TR-51	14	31	9	0	4,6
2.	TI-51	54	70	14	0	4,3
3.	TP-57	60	49	36	17	4,0
4.	TP-51	41	50	24	8	3,9
5.	TE-51	18	24	28	2	3,8
6.	TM-57	28	45	41	7	3,7
7.	TL-51	27	46	21	10	3,7
8.	TE-57	29	66	40	12	3,6
9.	TM-51	19	30	41	18	3,4

IDEOLOOGIA- JA ESTEETIKAKOMISJON

Küesoleva õppeaasta algul otustas majandusteaduskonna a/ü.-büroo moodustada õppejõudude ja teenistujate seas ideoloogia- ja esteetikakomisjoni. Sellise otsuse tingis kultuurikomisjoni suhteliselt suur töömaht ning vajadus pöörata suuremat tähelepanu ideoloogia- ja esteetikaalasele tööle. Komisjoni esimeheks valiti M. Tomson TTO ja juhtimiseks laboratooriumist. Alustati tegevust osavõtu organiseerimisega TPI kujutava kunsti rahvaulikooli tööst, millest võtab osa 9 õppejõudu ja teenistujat. Võeti osa ekskursioonist Leningradi. Kollektiivi liitmiseks ja kunstimaatse arendamiseks on organiseeritud vähemalt kord kuus teatrietenduste ja kontsertide ühiskülalusi (R. Straussi «Salome», I. Haydni oratoorium «Aastaajad» jt.), millele on järgnenud elavad mõttevahetused ja arutlused.

Komisjon on vajaduse korral kaasa aidanud näitliku agitatsiooni korraldamisele teaduskonnas. On abistatud üliõpilaste kultuurikomisjoni (esimees I. Remson — TL-51) esteetikaalase töö korraldamisel, kuna üliõpilastele eraldi komisjoni moodustatud ei ole. Abi on osutatud tööplaani koostamisel, samuti juhendatud mõne ülesande täitmist, isetegevusülevaatuses ettevalmistamist. Ideoloogia- ja esteetikakomisjon on kontrollinud ettekannete, eelkõige omloomingu ideoloogilist ja esteetilist külge. Sageli ei näita aga üliõpilased kahjuks ise kiüllaldast initsiatiivi koostöök.

Komisjoni liikmetest on olnud aktiivsemad E. Mälberg töökaitse ja U. Raud tootmisökonomika ja organiseerimise kateedrist.

M. TOMSON

fikseerib tulemused ainult eksamissessiooni lõppemise momendil ega arvesta seda, mis juhtus rühmas enne ja pärast eksamissessiooni. See probleem saab selgeks, kui analüüsida lähemalt üliõpilaste arvu dünaamikat jooksval õppeaastal.

Kui võtta aluseks üliõpilaste arv rühmas jooksval õppeaastal, siis kujunes õppeedukus III kursusel talvise eksamissessiooni tulemuste põhjal järgmiseks (tabel 3).

TABEL 3

Jrk.	Õpperühm	Üliõpilaste arv rühmas		Üliõpilaste arv 31.03.1974. vrd. 1.10.1973. (%)
		1.10.1973.	31.03.1974.	
1.	TI-51	28	28	100
2.	TE-57	27	27	100
3.	TL-51	24	24	100
4.	TR-51	14	14	100
5.	TP-57	26	25	97
6.	TP-51	25	24	96
7.	TE-51	15	14	93
8.	TM-57	25	23	92
9.	TM-51	21	19	90

TABEL 4

Jrk. nr.	Õpperühm	Üliõpilaste arv rühmas		
		1.09.1971.	31.03.1974.	Üliõpilaste arv 31.03.1974. vrd. 1.09.1971. (%)
1.	TE-57	26	27	104
2.	TP-57	25	25	100
3.	TP-51	25	24	96
4.	TL-51	25	24	96
5.	TI-51	30	28	93
6.	TM-57	25	23	92
7.	TM-51	25	19	76
8.	TE-51	25	14	56
9.	TR-51	25	14	56

Antud näitaja on sisuliselt kogu mõõdunud õppeperioodi töötulemuste näitaja samuti edasijõudmise seisukohalt, kuid seda juba kahe ja poole aasta kokkuvõttena. Selles peegelduvad nii eksamissessioonide kui ka nende vaheliste perioodide ebaõnnestumised ja puudujäägid. Siit selgub ühtlasi, et õppevõlglaste puudumise või nende väikese arvu põhjuseks jooksval eksamissessioonil võib olla kõigi nõrga edasijõudmisega üliõpilaste kustutamine juba varem. Järele jääb väike, kuid «kindel» üliõpilaskontingent. Selle arvel võib jooksvalt kiidusõnu ütelda, kuid lõppkokkuvõttes ei ole asi nii hiilgav. Vastupidi: suur, kuid «ebakindel» kontingent võib olla järjekindel kritiseerimismärklaud, kuid lõpptulemuste seisukohalt on asi kiiduväärt.

Missugused järeldused teha eeltoodust?

Esiteks: ükski toodud näitaja ei ole universaalse iseloomuga ega ka päris «puhas», kuid igaüks neist iseloomustab õppetöö tulemuste seisukohalt midagi olulist.

Teiseks: mitmesugused õppetöö parandamiseks kavandatud abinõud peavad eelkõige olema suunatud õppedistsipliini tugevdamisele, selleks et vähendada võlgnike tekkimise võimalust.

Kolmandaks: mitterahuldava väljapanemist ei maksa karta. Üliõpilase hooletusest või juhuselt tingitud ebaõnnestumised parandatakse suhteliselt valutult, nagu näitas õppevõlgnevuste kiire likvideerimise käik sessioonil ja sellele järgnenud perioodil. Kes sellele pidama jääb, vastas tasemele.

Neljandaks: ettevalmistuse tase ja edasijõudmine korreleeruvad üldiselt sisseastumise taseme ja pingelisusega; jääkidest komplekteeritud õpperühmades on väljalangevus suur.

Viies: hindamise seisukohalt tuleks esile tõsta lõpptulemused, eelkõige üliõpilaste ettevalmistuse tase ja edasijõudmine pikema perioodi vältel. Seda tuleks ka vastavalt hüvitada, sest praegu on praktiliselt vähe erinevust, kas mingil erialal rühm kaob või kahekordistub, kas lõpetab 15 või 150.

RAUL ÜKSVÄRÄV tööstuse juhtimise ja planeerimise kateedri juhataja

TPI trüki- ja kirjastusosakonna väljaandel ilmus:

Ü. Taigro. Partei välismaise sõjalise interventsiooni ja koduõja ajajärgul. Tallinn, 1974, 40 lk., 1000 eks., 20 kop.

E. Talts. Keemiline kineetika II. Katalüüs. Tallinn, 1974, 96 lk., 600 eks., 50 kop.

T. Made. Riiklik-monopolistliku kapitalismi arenemine. Tallinn, 1974, 56 lk., 1000 eks., 29 kop.

A. Päss. Partei võitlus meie maa sotsialistliku industrialiseerimise eest. Tallinn, 1974, 52 lk., 1000 eks., 26 kop.

K. Ojaste. Geoloogiliste protsesside ja nähtuste osatähtsus ehitusgeoloogias. Tallinn, 1974, 84 lk., 500 eks., 45 kop.

V. Vensel. Majanduslike aegridade korrelatsioon- ja regressioonanalüüs. Tallinn, 1974, 100 lk., 800 eks., 56 kop.

I. Umborg, I. Eiskop, U. Kolom. Elektroonika II. Tallinn, 1974, 106 lk., 1000 eks., 59 kop.

võistlustest osa võttis, võis veenduda, et ka viimaste aastate «lumekriisi» olukorras saab suusatada.

25. veebruaril jätkus Mustamäel lund parimate suusatajate selgitamiseks. Võistlejate närvi-

Meenutades lumerohket(?) talve

Majandusteaduskonna iga tu deng, kes teaduskonna suusa-

pinget suurendasid üksikud jäised rajalõigud. Naiste 3 km distantsil jagunesid auhinnalised kohad: 1. Vilve Indus TI-41, 2. Ivi Klein TM-21, 3. Mare Nütssoo TE-41. Meeste 5 km distantsil vastavalt Kalju Vaikjärv TI-41, Mati Morel TI-42 ja Kaljo Kukkk TE-21.

Veendumine suusatamise võimalikkuses mõjutas osavõttu suusapäevast Aegviidus 1. märtsil. Võitis TI-41 koosseisus: Lehte Küttis, Andres Roostalu, Vilve Indus ja Kalju Vaikjärv. Teiseks tuli TI-21 ja kolmandaks TI-42. Parimaks õpperühmaks suusatamises ja rändkarika omanikuks tunnustati TI-41. 2. — TE-21 ja 3. — TM-21.

Suusahooaja lõpetuseks oli koondüritusena kavas 14. märtsil teaduskonna matkapäev marsruudil Jäneda—Aegviidu ja erialadevaheline suur teatesuusatamisvõistlus Aegviidus.

EDGAR SAADRE

25. märtsil lahkus jäädaval meie hulgast TPI raamatukogu kauaaegne töötaja Edgar Saadre.

Edgar Saadre oli pärit Tartu töölisperekonnast. 1928. a. lõpetas ta Tartu Tehnikagümnaasiumi ja asus õppima Tartu Riikliku Ülikoolis matemaatika erialal. Hiljem jätkas ta õpinguid Tallinna Tehnikaülikoolis.

Pärast 1940. a. juunipöörde asus E. Saadre tööle komisariina Pärnu natsionaliseeritud linatööstuses. 1941. a. asus ta TPI kaardiosakonna juhataja kohale.

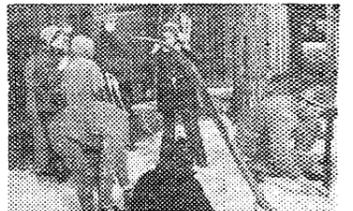
Suure Isamaasõja ajal töötas E. Saadre ehituspataljoni objektitel Kaama jõe ääres Udmurd ANSV-s ja hiljem mitmesugustel objektidel tagalas.

Pärast sõda tuli E. Saadre uuesti TPI kaardiosakonna juhatajaks. Alates 1948. aastast töötas ta raamatukogus, algul raamatukogu juhatajana, hiljem vanemraamatukoguhoidjana ning viimasel ajal sektorijuhatajana.

Eeskujuliku töö eest on E. Saadrel korduvalt avaldatud kiitust rektori käskkirjades ja omistatud valitsuse aukirju Suure Isamaasõja ajal tehtud tubli töö eest on Edgar Saadrel autasustatud medaliga «Töövapruse eest Suures Isamaasõjas».

Mälestus tublist töömehest ja abivalmis seltsimehest jääb alati meile südameisse.

Töökaaslased
TPI raamatukogust

Kiidusõnu tuleb öelda TM eriala võistkonna aadressil, kes suutis ilma teise kursuse kolleegide «lahke abita» hakkama saada. Halba organiseerimist näitasid TP spordiorganisatorid, kes ei saanud kokku eriala võistkonda. Matkapäeva punkte kokku liites tuli võitjaks ja rändkarika omanikuks TI-41, 2. — TR-21; 3. — TE-21.

KALJU VAIKJÄRV
TI-41

Homme on „Kuljusel“ pidupäev

● Homme tähistab TPI rahvantsantsuansambel «Kuljus» oma 25. aastapäeva ja ansambli juhi ENSV teenelise kultuuritegelase Salme Valgemäe 60-ndat sünnipäeva.

Kuljuslastel on olnud kibekiired päevad. Higi ja vaeva nõudsid harjutustunnid. Enam ei aidanud kolmest korrast nädalas, tuli pühapäevad lisaks võtta. Paljud kindlasti imestavad: mis sest tantsust neli korda nädalas ikka harjutada, pealegi veel pühapäeval. Tantsu õppimine ei tähenda aga üksnes liigutuste järjekorra selgestegemist, vaid paljusid proove, kus soojendusosad tuleb õppida oma keha valitsema. Sammutud selgeks, alles siis võib tantsu enda juurde minna. Omajagu aega võtab viimistlus, tantsusse sisseelamine. Raskusi tekib just teiste rahvaste tantsude maneeeri tabamisega. Mis aga pühapäevades puutub, siis muul ajal pole kusagilt harjutussaalid võtta. Muudugi oleks pühapäeva hommikul treenitumini asemel mõnusam voodis põõnata. Tantsupisik aga on juba kord selline, et kui ta sind on nakatanud, siis ei hooli ka sellest, et pühapäevahommikune uni lühemaks jääb kui teistel tudengitel.

Ettevalmistused kontserdiks ei piirdunud ainult proovidega. Vaja oli rahvariideid kohendada — korrastada, litritega kaunistada. See oli aeganõudev töö. Eriti tublid olid näputööd naisrühma tüdrukud, kes korrastasid ja kaunistasid igaüks mitu komplekti riideid. Kõige nobedamad olid nende näpud ka siis, kui oli tarvis ansambli ebleeme valmistada. Ega pääsenud poisidki, tuli neilgi nõel kätte võtta.

Ühel õhtul võtsime ansambli täieõiguslikeks liikmeteks vastu noorema rühma. Oli vaja organiseerida kontserdikavade trükimist, koostada ansambli tege-

vusest brošüür, teha muid peoeelseid ettevalmistusi.

Töösaginas tekkis äkki mõte, et huvitav oleks teada, kuidas elasid meie eelkäijad, «Kuljuse» esimese koosseisu tantsijad. Seda kaugeid aega oli nõus meenutama Pilvi Sammul-Vanatalu. Temalt kuulsime, et 25 aastat tagasi käidi koos kaks korda nädalas, kui vaja, siis rohkem. Nii harjutustundides kui kontserdidel saatis neid klaveril A. Marguste.

Kuna rühm moodustati majandusteaduskonna tantsuhuvilistest, siis suuri raskusi oli poiste ligimeelitamisega. Neid tuli proovidesse kättpidi tuua ja sellest hoolimata laskis osa neist jalga. Pealegi ei tahtnud poistel algul tants kuidagi välja tulla, kuid Salme Valgemäe oli optimistlik: «Karudki pannakse tantsima, ei saa siis nüüd poistest jagu!» Proovid jätkusid ning rühma juhendaja sõnad läksid täide. Poisid said kenasti hakkama.

Juba esimestel aastatel esineti küllalt palju. Võeti osa instituu- di, samuti ülelinnalistest isetegevuse ülevaatusetest. Esineti rahvakunstiõhtul, agitpunktides, Moskva üliõpilaste kokkutule-

kul. Esimesteks tantsudeks olid «Oige ja vasemba», «Tuljak», «Ülejala polka», «Lõkketants». Viimane läks alati suure menuga.

Rühmal ei olnud algul oma rahvariideid. Neid tuli laenata teistelt. Sageli juhtus nii, et tantsijale anti aadress, kust ta võiks riided saada ja nende muretsemise oli seejärel juba tema enda asi.

Pilvi Vanatalule meenus ka üks ebatavaline esinemine. Kopli agitpunktis pidi tantsima neli paari, kuid juhtus nii, et kaks poissi jäid tulemata. Otsustati, et kolm paari on ikka parem kui kaks ja rühmaväime Erna Nuga-Kask riietas viimases hädas ennast poisiks. Alles laval oli aega märgata, et riided kippu- su suureks jääma. Pükste ülevahoidmisega oli tükk tegemist. Ega see publikulegi märkamata jäänud ja lõbu oli laialt nii laval kui saalis.

Loodame, et meie kontserdil midagi niisugust ei juhtu.

Kui saad aega, tule meid homme vaatama kell 16.00 J. Tombi nimelisse kultuuripal- leesse.

RIINA LUKS
ED-81

6. aprilli hilisõhtul algas Ede- la-Inglismaa linnakeses Brightonis järjekordne (arvult 19.) Eurovisiooni laulukõistlus, mis pidi selgitama välja kerge muusika tuule suuna aastaks 1974. Oma lauludega tulid muusikalist tuulelippu puhuma 16 Lääne-Euroopa kapitalistlikku maad pluss Jugoslaavia. Rahvusliku leina tõttu ei osalenud festivalil Prantsusmaa.

Eurovisiooni eelvoorudest selgus, et paljud riigid pakuvad võistlusele laule, mis tugevasti erinevad festivali traditsioonilisest muusikaliistust. See muusikalist aga kujunes mitte kõige lihtsama ja meeleolukama laulu järgi, vaid arvesse tuli keerukas orkestratsioon, mis illustreeris traagilis-emotsionaalset laulumaneeeri. Mitmeid aastaid järjest on just taolised laulud võitnud ja üks arvestanud nüüdki paljud heliloojad oma palade loomisel väljakujunenud.

Aga sedakorda pöördus festivali tuulelipp hoopis teisale. Võiduloobereid sadas just niimeit rütmikatele pop-lauludele.

Maa, kes ka seekord jäi truuks oma väljakujunenud Eurovisioonistiilile, oli Inglismaa. Kümnekond aastat järjest domineeris inglase lauludes elurõõm ja rütmikus, nende Eurovisioonipalad said hiljem kogu maailmas kõige enam laudavateks, kuid võidupärjast jäid nad järjekindlalt ilma.

Sedakorda pandi panus noorukesele Olivia Newton-John'ile, kes juba kaks aastat kuulub rahvusvaheliste laulutähtede galeerriisse. Laul «Elagu armastus» oli küll meeldejäävalt lihtne, esitus võlv, kuid koos Eurovisiooni 71., 72. ja 73. aasta võidumaade Monako ja Luksemburgiga jäi jagama 4.—6. kohta. Monako võistluslaulu «See, kes läks ja see, kes jäi» (esitajaks Romuald) kirjutas taas Jean-Pierre Bourtai- re, kes 71. a. lauluga «Tänav, pink ja puu» võitis I koha.

Mitmekordne Eurovisiooni võitja Luksemburg tõi festivalile vahest kõige huvitavama pala. Laulus «Bye, bye I love you», mille esitas Ireen Sheer,

ARVULT üheksateistkümnes

oli kolm erinevat muusikalist meeleolu. See mitmeastmeline laul oli üks tõsisemaid võidupretendente. Hollandi klassi kuuluva lauluduo «Mouth & McNeal» (Varjunimede taga Willem Duyn ja Sjoukje Spijker ehk Maggie McNeal, kes on koos laulnud alates 71. aastast ja pop-muusikasse üsnagi palju omanäoliste toonud.) Võrdsest lauluga, kus saatena kasutati oskuslikult väntorelit (nii muusikalises kui ka lavalises pildis), mängis kaasa ka esinejate riietus ja esinemismaneer.

«Ma näen tähti» tõi Hollandile III koha.

Itaallased saatsid Eurovisiooni- võistlusele 10. aastat tagasi Kopenhaagenis toimunud festivalilt võidu toonud Gigliola Gin- quetti, kes vahepeal oli pikka aega estraadil eemal. Itaalia võistluslaulu kirjutamiseks tuli kokku kuuluis heliloojate grupp Panzeri, Pace, Conti ning itaallasilikult selge ja sentimentaal- selt tunneterikas «Si, si» saavu- taski teenitult teise koha. Vähe- malt poole andis laulule juurde Gigliola Ginquetti' pehme laulu- maneer.

Paljude arvamus mööda oli rootslaste võistluslaul juba eos võidulaul. Arvamus leidis ka kinnitust. Kuulus laulgrupp Björn, Benny, Aghetha ja Frida, kes Eurovisiooni jaoks endale ka lühikese nime ABBA (kombinatsioon esitähedest) leidis, esitas pala «Waterloo», mille kir- jutajad ansambli liikmed Benny Ulvenius ja Björn Anderson ka- hasse venna Stigiga.

Seekordsel Eurovisiooni laulu- võistlusel osales 8 naislauljat, 4 meessolisti, 3 ansambli, 2 laulu- duot.

OLAVI PIHLAMÄGI

Silmaringiks

● Avaldame lühendatult Andrew Baini artikli Austraalia hariduspoliitikast («AUS * Educational Policy — 1973»). Tõlge on tehtud rahvusvahelise üliõpilas- liidu Prahast ilmuvast ajakirjast «The Democratization and Reform of Education» («Hariduse demokratiseerimine ja reform»). Meie lugejale on teksti vahenda- nud TPI keelte kateedri õpe- jõud HELJA KUKK ja LR-61 üliõpilased VIKTOR SAAR- NIIT, REIN VILU, ERMO POL- MA.

Loodetavasti aitab alljärgnev heita põgusa pilgu Austraalia kõrgema hariduse päevaprobleemidesse ja vajalike uuendus- te nõudjate muredesse, millest meile paljud (õppemaks, haridu- se kättesaamatus jms.) on võo- rad.

* * *

AUS on pidevalt ja ägedalt kritiseerinud jämedat ebaõig- lust, mis valitseb Austraalia haridussüsteemis. Diskrimineer- itute hulka kuuluvad vaesed inimesed, rändrühmad, naised, maaelanikud ja vigased lapsed. Usume, et selline vahetegemine peegeldab sügavale juurdunud ja hukatuslike tendentside jätta neid gruppe ilma mitte niivõrd hariduse kasust, kui just küllu- seihiiskonna hüvedest. Veel enam: me usume, et rikkuse andide nautimist väheste poolt võimaldab sotsiaalse ebaõigluse süsteem. See süsteem ei dis- krimineeri ja ekspluateeri mit- te ainult ülalmainitud inim-

* AUS — Australian Union of Students (Austraalia Üliõpilas- liit).

MURED JA PROBLEEMID

grupe, vaid baseerub isegi veel ulatuslikumale: s. o. kogu maailma vähearenenud rahvaste ekspluateerimisele.

Niisiis, ebaõigluse kaotamise eest haridussüsteemis võideldes ei ole meie eesmärgiks mitte ainult takistada inimestes peitu- vate potentsiaalsete võimete raaskamist ja edendada haridust n.-õ. «parema hariduse» võimal- damisega rahvale. Meie rünnaku põhieesmärk on elimineerida neid jooni Austraalia ühiskon- nas, mis tekitavad ja püüavad säilitada sotsiaalset ja majan- duslikku ebavõrdsust ja eks- pluateerimist nii Austraalias kui mujal maailmas.

Kuid samal ajal oleme ka teadlikud põhilistest vastuolu- dest oma poliitikas, mis võitleb selle eest, et üha rohkem inimesi saaks osa meie poolt teravalt kritiseeritud süsteemi hüvedest. Hiljuti saime teadlikuks sellest, et meie taotlused anda kõigile võrdsed käsikatted ühe veelgi sügavamale vastuolu: ole- me segi ajanud võimaluse pää- seda hariduse varasalvede juur- de võimalustega nende varade kasutamiseks. Esimeste võima- luste realiseerimine säilitab vaid status quo'd ja süvendab ebavõrdsust. Mainitud võima- likkuste vastandlikkus ongi kül- luses elavate rahvaste põhi- probleemiks.

Tegelikult kogu mõiste hari- dusest kui formaalsest õpetamise protsessist, mis toimub kindlatel piiritletud eluperioodidel, raja- neb hariduse mõistl kui tarbe- esemel, turustataval kaubal, mis

on võtmeks sotsiaalsele ja ma- janduslikule edule. Seni, kuni haridust vaadeldakse sellest seis- ukohast, senikaua, kui õpeta- mise protsess paneb meid usku- ma, et edu elus sõltub juurde- pääsust teatud objektivsele teadmiste hulgal, jääb meie har- iduse süsteem primaarseks komponendiks sotsiaalse ja ma- jandusliku ebavõrdsuse säilita- misel.

Lääne koolisüsteemi ülekan- mine maailma vähearenenud rahvastele toob vaid kaasa rah- vusvahelise ebavõrdsuse ja eks- pluateerimise jäädvustamise Lääne sotsiaalsete ja kultuuri- liste standardite jälgendamise teel.

Seepärast, jätkates protestee- rimist ebavõrdsuse vastu hari- duses, me teeme seda, olles tead- likud, et ebavõrdsus on sotsiaal- se jagunemise, diskrimineeri- mise ja ekspluateerimise probleemiks. Ebavõrdsusi saab kõr- valdada haridusest vaid siis, kui nad ei eksisteeri enam ühiskon- nas. Kuid võitlus nende kõrval- damiseks toimub hariduse alal sama pingsalt, võib-olla isegi rohkem, kui teistel aladel. Tegutsedes ebavõrdsuste ärakaota- mise suunas hariduses, nõuame tungivalt, et oleks kaotatud õpe- tajate ja administraatorite dik- tatuur laste elude üle ning õppe- programmide ja õppemaksude rituaaliks muudetud õppepro- tsesside diktatuur loomuliku õppeprotsessi üle. Me toetame sellist haridussüsteemi, mis tun- nustab vastastikkuste suhete osa õppimise arengus ja teoreetiliste teadmiste ja praktilise rakenda- mise olulist ühtsust ning kogu õppimise protsessi iseloomu ter-

vikkikust ja tema tihedat seost pidevalt muutuvate ja avaldu- vate elukogemustega.

Iga vastuvõetud haridussüs- teem peab olema täielikult vaba õppemaksudest, tagades seda, et perekonna sissetulekud ei muu- tuks lapse jaoks määravaks fak- toriks hariduse saamisel. Ei to- hiks olla mingisugust tasu hariduse saamise eest, peaks varuma spetsiaalseid rahali- si fonde ebasoodsates tingi- mustes elavate laste jaoks. Fon- de, mis on ette nähtud kasuta- miseks hariduses, peaks jaotama viisil, et oleks tunnustatud iga kodaniku õigus saada haridusele määratud eelarvest kindel osa, mis vastaks inimese vajadustele.

Kõrgem haridus: taotlused ja eesmärgid

Austraalia vajab mitmekesis- t kõrgema hariduse süsteemi, et rahuldada üliõpilaste vajadusi ja huve laias ulatuses. Kõige pare- mini saab seda teostada, arenda- des mitmekesiste õppeasutuste süsteemi, mis pakub õppekursusi suures mitmekesisuses. Kõrgema hariduse süsteemi ei või rajada kahe või kolme kitsa profiiliga õppeasutuste baasil. Selline süsteem kujuneb vahel eeldusel, et üliõpilased jagunevad selge- teks ja kergesti defineeritava- teks tüüpideks nagu need, kes omavad praktilist või analüüti- list mõistust, või need, kellel on või ei ole kutsealaseid huve.

Kõik kõrgemad õppeasutused peaksid andma laia üldhariduse, arendama üliõpilastes kriitilist mõtlemist, olles painduva struk- tuuriga, avara profiiliga auto- noomsed institutsioonid. Kõik

kõrgemad õppeasutused peaksid asetama rõhu pigem analüüsile ja teadmiste kriitilisele rakenda- misele õppekursuse jooksul, kui lihtsalt päheõppimisele. Õppe- asutused peaksid olema kohad hariduse saamiseks ja mitte ainult elukutse omandamiseks, nad peaksid olema ka ühiskon- nakriitika taimealad.

Selleks, et hoiduda isiksuse tähtsuse vähenemisest ja teistest hiidülikoolidega kaasnevatest probleemidest, peaks iga kõr- gema õppeasutuse maksimaalne üliõpilaste arv olema 7000. Ette- nähtud miinimum peaks olema 1500.

Kõrgemad õppeasutused on praegu sõltuvad koolimeetodite kasutamisest. Indiviidil ei ole peaaegu midagi kaasa rääkida oma hariduse kujundamisele. Teaduslikud kraadid on rangelt piiritletud, pakutakse väga pii- ratud arvul kursusi ja üliõpila- sed ei saa valida õppeainete ma- terjale. Ei ole võimalik kursusi läbi teha enda poolt määratud ajaga. Formaalsed eksamid on liiga üldiselt valitsevad. Õpin- gute alad on liiga järgalt piirit- letud.

Spetsialistid peaksid igaihele näitama, kuidas jõuda allikma- terjalideni ja aitama kujundada igaihele sobiva õppeprogrammi. Need spetsialistid kontrolliksid ja hindaksid kriitiliselt üliõpi- laste töid, aitaksid üle raskus- test ja annaksid seletusi vasta- valt üliõpilaste soovile jne. Tei- sed õppeasutuse liikmed tegelek- sid spetsiaalse uurimistööga. Üli- õpilased võiksid vajaduse korral kasutada nende kui ekspertide (teadlaste) abi. Instituudis ei oleks eksameid ja ta ei annaks teaduslikke kraade. Kui üliõpi- lane otsustaks lõpetada oma õpingud, annaks õppeasutus talle tunnistuse, kus on näida- tud edukalt sooritatud kursused. (Lõpp järgmises numbris).

**TREENITUS, TAKTIKA
JA ORGANISEERITUS
VÕIDU PANDIKS**

Vabamaadlus on spordiala, milles teaduskondade paremusjärjestus igal aastal muutub. Treeningutest osavõtu kõrval mängib olulist rolli võistkonna organiseerimine, võistlejate dissipliin ja maadlejate paigutamine kehakaaludesse. «Sõjakavaluse» puudumine või rakendamise võib mängida otsustavat osa. Brandiks ei olnud ka käesoleva aasta TPI vabamaadluse meistri-võistlused.

Ühesuguse punktidesummaga (33 p.) jäid teaduskondadest esimest ja teist kohta jagama energeetikud ja mehaanikud. Suurem arv esikohti (3) tõi esikohale energeetikateaduskonna.

Millised olid aga veel kasutamata reservid, mis oleksid võinud seda punktidesummat kõigutada?

Otse välja öeldes tõi energeetikutele esikoha hea organiseeritus. Võistlustest osa võtma ilmusid maadlusega peaaegu hävasti jättnud diplomandid Vladimir Tšetšet (AK-107) ja Vladimir Dudarev (AL-107). Kunagine Eesti NSV kõrgeimate koolide spartakiaadi võitja Tšetšet näitas, et ta oma oskusi ja kogemusi ei olnud minetanud. Tema poolt esikoht (7 p.). V. Dudarev suutis välja võidelda II koha (5 p.).

Taktikalise vea tegi aga TPI koondvõistkonda kuuluv Jüri Murel (AL-61), kes selle asemel, et olla II keskkalul vähemalt kindel teine, läks üle raskemasse kehakaalu «tuvi piüüdma» ja jäi ka varblasest ilma. Konkurent osutus tihedamaks, kui ta arvas. Nii tuli leppida IV kohaga.

Mehaanikutel hõlmas kaalumisele ja võistlustele tervelt 2 tundi Josif Rösling (MM-48) ning tema tulemused arvesse ei läinud. Ainuüksi õigeaegne kohaleilmumine (ka ilma ühegi võiduta) oleks toonud mehaanikud esimesteks.

kuni	52 kg	— Kaljo Kukk
"	57 "	— Vl. Tšetšet
"	62 "	— Raimund Talts
"	68 "	— Oliver Vikson
"	74 "	— Eero Kadarik
"	82 "	— Mati Tael
"	90 "	— Märt Riistop
"	100 "	— Mart Küsel
üle	100 "	— Toomas Aavik

13.—14. aprillil toimuvad Tartu vabariigi kõrgeimate koolide meistri-võistlused vabamaadluses.

sport

Ebaõnn tabas mehaanikute üht paremat ja distsiplineeritumat maadlejat, diplomand Ants Kõõnbergi (MM-101). Oisustavas matšis Viktor Mõisjaga (EK-61) juhtis ta ülekaalukalt punktidega peaaegu matši lõpuni. Hea hingega võistelnud Mõisja ei loobunud võidulootustest. 8 sekundit enne lõppu jäi Kõõnberg momendiks hooletuks ja Mõisja sai oma tahtmise.

3.—4. koha pärast konkureerisid majandus- ja ehitusteaduskond. Punkte mõlemal 19. Kaks esikohta ehitajate ühe vastu tõi ettepoole majandusteaduskonna.

Süingi ei puudunud ehitajatel reserv, mis üliõpilase distsiplineerimatus tõi vastu tõi ettepoole majandusteaduskonna. — kui Rein Hanstein (E-21) oleks ainult ilmunud matšile, toonuks see vähemalt ühepunktise edu. Paraku jäi noormees aga pärast kaalukontrolli kadunuks.

Pettumuse oma teaduskonna võistkonnale tõi mullu vabariigi juunioride paremiku kuulunud Hillar Vaalberk (TR-12). Kaks kaotust järgimööda räägivad ise sportlase treeningusse suhtumisest ja «meisterlikkusest». Vastandina võib aga esile tõsta Mati Taela (TL-61), kes saavutas samas kehakaalus ka esikoha.

Keemikud on mõnelgi aastal saavutanud meeskondliku esikoha. Seekord 5. koht. Saavutatud punktid (12 p.) tuleb panna Oliver Viksoni (KA-41) ja Mart Mutso (KA-61) arvele.

Viimane — elektrotehnika. Ainsa võitjana sellest teaduskonnast esines Mart Küsel (LE-41), kes esikohaga poolraskekaalus tõi 7 punkti.

TPI 1974. a. vabamaadluse meistrid (alates kergematest kehakaaludest):

TE-21
AK-107
AJ-61
KA-41
AA-22
TL-61
MT-41
LE-41
E-23

TPI värve kaitseb 20 maadlejat.

A. MÖTTUS
vabamaadluse eest vastutav õppejõud TPI-s

JALGPALL, JALGPALL

Lõppes teaduskondadevaheline taliturniir jalgpallis. Ülekaaluka võidu said energeetikud. Suurüllatuse serveeris autsaideriks peetud majandusteaduskonna võistkond, kes, kaotades vaid ühe mängu, saavutas teise koha. Järgnesid mehaanikud, elektrotehnikud, keemikud ja ehitajad. Peakohtunik V. Kokorevi (AA-67) juhtimisel ladusalt kulgenud turniiri häiris see, et ehitusteaduskond ei suutnud pool-

teks mängudeks võistkonda komplekteerida, kusjuures teaduskonna k/k nõukogu (esimees M. Ollik — E-61) ei püüdnudki midagi parandada. Torkas silma, et võistkondadel ei jätkunud piisavalt võidutahet ja kollektiivsust. See ei kehti vaid majandusteaduskonna kohta, kes tänu oma kõrgele võitlusvaimule suutis serveerida üllatuse.

MIHKEL SERVINSKI

MEIE * MEIE

19. APRILLIL KELL 17.00 TPI AULAS
ANSAMBEL «MEIE»

- Jäik, kõva, kange keha selles ilmas olla ei saa!
- Tuttav tee meid õitsemisse rüütab...
- Peas helkisid tal närbund mererohud...
- Minu vaikimist ja käteplaginaid...
- Musta pilvena laiub üle maa...
- Me pole süüdi oma sündimises ja oma sajandit ei valinud. Ja jälle samas kohapeal galoppi, kaasaeg ja tempo õigustuseks suus...
- Aga nõõpauk ei saa kunagi ära tulla või rebeneda, sest tema on ainult üks auk pintsakus, tema oli on ja jääb.
- Et kui juba olla, siis olla üks hea nõõpauk.
- Aeg üle maa kui üle purde vii meid siiruse ja tõepäikse poole. Niisiis,

19. aprillil kell 17.00 TPI aulas
ansambel «Meie»

Sõprusvõistlused sulgpallis

Instituudi sulgpallisektsiooni (esimees Avo Raig, EV-81) ettevõtmisel toimus «Metallisti» võimlas sõprusturniir sulgpallis. Osalesid Leningradi kolme õppeasutuse, Riia, Harkovi, Tartu ja Tallinna tugevamad üliõpilasmängijad. Kui harilikult viiakse võistlused läbi kõikides mänguliikides, siis seekordne jõuproov toimus ainult segapaarismängudes. Esimesel päeval võistlesid kokkumänginud paarid, s.o. õppeasutuse paarid. Tugevamad olid TRÜ tudengid Riina Kaarli — Alfred Kivisaar (pildil), kes selles mänguliigis on ühtlasi vabariigi tänavused meistrid. Ka teine koht läks TRÜ-le: Marika Dolotova — Aleksander Adojaan. Kolmandat kohta selgitasid leningradlased omavahel, peale jäid Olga Gontarjova — Vladimir Russkikh (Leningradi Avioinstituut).

Teisel võistluspäeval mängu-partnerid loositi. Seekord esinesid tunduvalt paremini ka TPI mängijad. Kiidusõnu tuleb ütelda eriti Tiina Raamatu (TP-41), Reet Bazanovi (TR-21), Avo Raigi (EV-81), Alar Kivilo (ET-61) ja Raivo Lingi (TI-21) aadressil, kes oma südika mänguga kinnitasid kindlalt kuulumist TPI koondvõistkonda. Eriti hästi esinesid Tiina ja Avo, kes tulid kindlalt esikohale, alistades finaalis 2:1 Leningradi kombinatsiooni Olga Gontarjova — Vitali Akopovi. Pronksile

tulid Riina Kaarli — Vladimir Florinski (Harkovi PI keemiatudeng).

Üldarvestuses olid parimad (arvestati kokku mõlema päeva punktid) Riina Kaarli (4 p.) ja Alfred Kivisaar (6 p.).

Pärast võistluste lõpetamist toimus kireva kavaga õhtu. Kuulati huviga Leningradi meistersportlase Dimitri Rõbakovi värsked muljeid võistlustelt Malaisia ja Jaapani mängijatega.

Oleme veendunud selles, et selline sõprusturniir sulgpallis saab traditsiooniliseks, nagu igaaastased lahtised võistlused detsembris. Järgmisel aastal ootame Tallinnasse sulgpalliharrastajaid kõikidest NSV Liidu kõrgetest koolidest.

ANTS KIKAS,
TP-61

Raamatukogu kataloogid

Paljud lugejad ei ole teadlikud, millised kataloogid on TPI raamatukogus olemas ja millist kirjandust ühest või teisest kataloogist võib leida. Anname järgnevalt põgusa ülevaate raamatukogu kataloogidest.

Raamatukogu teadusliku kirjanduse osakonnas (Ehitajate tee 5) on järgmised kataloogid: Raamatute alfabeetiline kataloog, mis koosneb kolmest osast: eesti-, vene- ja võõrkeelne kirjandus. Kataloogikaardid on järjestatud autorite nimede või raamatu pealkirja järgi. Nime- ja teema kataloog näitab raamatukogu kõigis osakondades olevaid teaduslikke, tootmisalaseid, populaarteaduslikke ja ilukirjanduslikke raamatuid ning brošüüre (välja arvatud infoinstituutide seeriaväljaanded).

Sama materjal (v. a. autoreferaadid ja infoinstituutide seeriaväljaanded) on toodud ka süstemaatilises kataloogis, mis on kaheosaline: 1) kuni 1956. a. ilmunud eesti- ja venekeelne kirjandus, 2) alates 1957. a. ilmunud eesti- ja venekeelne kirjandus. Eraldi on võõrkeelse kirjanduse süstemaatiline kataloog. Kaardid on süstemaatilises kataloogis paigutatud vastavalt teose sisule teadusalade järgi. Suurt abi kirjanduse leidmisel annab alfabeetiline aineleend. Selles on toodud mõistete ja teadusalade nimetused koos süstemaatilise kataloogi indeksiga.

Ajakirjade alfabeetilises kataloogis on peegeldatud raamatukogus olemasolevad ajakirjad. Tuleb meelde pidada, et juhul, kui ajakirja pealkirjas on antud nimetus, siis leiame selle kataloogist asutuse nimetuse järgi, näiteks «Journal of the American Chemical Society» asub kataloogis «A» tähe all: American Chemical Society. Journal...

Ajakirjade süstemaatiline register toob ära vastava eriala kohta ilmuvate ajakirjade nimetused.

Ajalhete alfabeetiline kataloog asub ajakirjade kataloogi alguses.

loog asub ajakirjade kataloogi alguses.

Jätkväljaannete kataloogis on teaduslike uurimisasutuste, ühingute, seltside, kõrgeimate õppeasutuste jne. toimetised, bülletäänid jt. väljaanded, mis ilmuvad nummerdatud köidetena ja ebaregulaarselt. Nimetatud kataloogist leiame neid nagu ajakirjuga asutuse nimetuse järgi.

Infoinstituutide seeriaväljaannetele on koostatud alfabeetiline ja süstemaatiline kataloog.

On olemas dissertatsioonide autoreferaatide süstemaatiline kataloog. Kui teame autoreferaadid autori nime, siis on sellist väljaannet võimalik leida raamatute alfabeetilisest kataloogist.

Dissertatsioonid on teaduslike uurimistööde aruandeid peegeldab vastav alfabeetiline kataloog. On olemas veel numbrikaaloo- ja hulgiilmakirjandusele.

PETROSKOIS

Petroskoi Ülikool on üsna noor õppeasutus — asutati 1940. aastal. Praegu seisab tema kirjades üle kuue tuhande üliõpilase. Aastas lõpetab õppeasutuse umbes kaheksasada eriteadlast.

Üliõpilaste ja õppejõudude pere kogunes pidulikule sündmusele. Rektor M. Sumilov teatas, et talle on saanud osaks meeldiv võimalus anda ülikooli audoktori diplom üle Helsingi Ülikooli professorile Väinö Kaukonenile, teadlasele, kes on andnud suure panuse soome rah-

Diplomitööde kataloogis on tööd järjestatud iga teaduskonna piires alfabeetiliselt.

Uudiskirjanduse kartoteegid (alfabeetiline ja süstemaatiline) sisaldavad kahe viimase kuu jooksul raamatukogu fondidesse saabunud raamatute kaarte.

Õpikute osakonnas (Lai tn. 5) asuvad õpikute alfabeetiline ja süstemaatiline kataloog. Õpikirjandus peegeldub ka teadusliku kirjanduse osakonnas asuvas raamatute üldkataloogides.

Ühiselamu nr. 2 lugemissaalis (Akadeemia tee 7) on lugejate käsutuses alfabeetilisest kataloogid eraldi õpikirjandusele ja ilukirjandusele.

Majandusteaduskonna lugemissaalis (Kaliniini tn. 101, tuba 403) asuv kirjandus on toodud lugemissaalis asuvas alfabeetilisest kataloogis.

Kohtla-Järve üldtehnilise teaduskonna juures asuva raamatukogu filiaalis (Kohtla-Järve, Narva mnt. 35) on alfabeetiline kataloog filiaalis leiduva kirjanduse kohta. **E. VALL**

KONSULTATSIOONI-PUNKT

TPI NTN moodustas aspirantidele ühiskondlikel alustel töötava konsultatsioonipunkti arvutuskese noortest spetsialistidest.

Lähemat informatsiooni saab arvutuskeskusest **TONU LUMELT** (II — 212).

TPI NTN

Vastut. toimet. aset. **M. RANDVEER**

«Таллинский политехник», Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk 40/42. Hind 2 kop.